

При скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці **переважне право на залишення на роботі надається працівникам з більш високою кваліфікацією і продуктивністю праці** (пункт перший ст. 42 КЗпП).

Критеріїв визначення кваліфікації працівника законодавством про працю не встановлено . При їх визначенні можуть використовуватись критерії, які в сукупності характеризують виробничу діяльність працівників:

- наявність відповідної освіти;
- стаж і досвід роботи;
- категорія, звання, присвоєні при атестації;
- ставлення до роботи;
- якість виконуваної роботи;
- наявність дисциплінарних стягнень чи заохочень тощо.

□ □ □ **При рівних умовах продуктивності праці і кваліфікації** перевага в залишенні на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників, у зв'язку із змінами в організації виробництва, і праці надається:-

сімейним

— при наявності двох і більше утриманців;-

особам,

в сім'ї яких немає інших працівників із самостійним заробітком;-

працівникам

з тривалим безперервним стажем роботи на даному підприємстві, в установі, організації;-

працівникам,

які навчаються у вищих і середніх спеціальних учбових закладах без відриву від виробництва;-

учасникам

бойових дій, інвалідам війни та особам, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту";-

авторам

винаходів, корисних моделей, промислових зразків і раціоналізаторських пропозицій;-

працівникам

, які дістали на цьому підприємстві, в установі, організації трудове каліцтво або професійне захворювання;-

особам

з числа депортованих з України, протягом п'яти років з часу повернення на постійне місце проживання до України;-

працівникам

з числа колишніх військовослужбовців строкової служби та осіб, які проходили альтернативну (невійськову) службу, - протягом двох років з дня звільнення їх зі служби.

Першочергове право на залишення на роботі

надається також:

- учасникам бойових дій (п. 13 ст. 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22 жовтня 1993 р.);- інвалідам війни (п. 14 ст. 13 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22 жовтня 1993 р.);- членам сімей військовослужбовців та партизан, які загинули або померли внаслідок поранення, одержаного при захисті Батьківщини або виконанні інших обов'язків військової служби (п. 14 ст. 15 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” від 22 жовтня 1993 р.);- особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною (п. 20 ст. 16 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" від 22 жовтня 1993 р.); - особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною (п.20 ст.9 Закону України "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" від 16 грудня 1993 р.). - дітям війни (відповідно до ст. 5 ЗУ "Про соціальний захист дітей війни"); - особам, віднесеним до 1, 2 категорії осіб, учасникам ліквідації наслідків аварії, віднесеним до 3 категорії, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (відповідно до ст. 20 ЗУ „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”).